

Консультація для батьків

**“Мова і мовлення
дітей -
про це треба
знати”**

Соска шкідлива, якщо маля смокче довго й часто:

- По-перше, у нього формується високе (готичне) піднебіння, яке впливає на формування правильної вимови звуків.
- По-друге, соска заважає мовленнєвому спілкуванню. Замість вимови слів дитина спілкується за допомогою жестів і пантоміміки.

Артикуляційна гімнастика — це гімнастика для губ, язика, нижньої щелепи. Навчіть малюка перед дзеркалом відкривати й закривати рота, піднімати язика вгору, робити його широким і вузьким, утримувати у правильному положенні.

Швидке мовлення — неприпустиме в розмові з дитиною. Говоріть зрозуміло, чітко, правильно, використовуючи як «дитячі», так і «дорослі» слова (це машина — бі-бі, а ось собака — гав-гав). Не дозволяйте маляті говорити швидко. Завжди розповідайте про те, що бачите. Пам'ятайте: якщо для вас усе навколишнє знайоме і звичне, то маляті з усім, що нас оточує, потрібно познайомитися. Пояснюйте йому, що дерево росте, а квітка цвіте, навіщо на ній бджола. Від вас залежить, як розвиватиметься ваш малюк.

Головні складові гарного мовлення: *правильність, чіткість, виразність, помірні темп і гучність, багатство словникового запасу й інтонаційна виразність. Таким має бути ваше мовлення.*

Дихальна гімнастика важлива у становленні мовлення. Щоб виробити правильний повітряний струмінь, необхідний для вимови багатьох звуків, навчіть дитину дути тонким струменем на легкі іграшки, кульки, кораблики на воді (щоки надувати не можна!).

Якщо дитині виповнилося 3 роки, вона обов'язково повинна вміти говорити фразами. Відсутність фразового мовлення свідчить про затримку мовленнєвого розвитку, а відсутність слів у 3 роки — про грубі порушення загального розвитку.

Жести доповнюють наше мовлення. Але якщо малюк замість слів користується жестами, не намагайтеся розуміти його мовлення без слів.

Зробіть вигляд, що не розумієте, чого він хоче. Спонукайте його просити. Щодовше ви будете розуміти жестову мову дитини, то довше вона мовчатиме. В один рік і сім-вісім місяців настає так званий мовленнєвий стрибок — дитина починає вживати багато нових слів, які раніше тільки чула та накопичувала у пасивному словнику.

«Золота середина» — ось до чого слід прагнути, розвиваючи малюка.

Пильніше придивляйтеся до малюка — чи відрізняється він від однолітків? Але пам'ятайте — кожна дитина індивідуальна. Не перевантажуйте малюків інформацією, не прискорюйте їх розвиток. Поки дитина не засвоїла рідної мови, іноземні мови вивчати не слід!

Ілюстрації в дитячих книжках, відповідні до віку дитини, — прекрасний посібник для розвитку мовлення. Розглядайте з малюками ілюстрації, говоріть про те, що зображено на них; нехай маля відповідає на запитання: де? хто? коли? що робить? тощо.

Фольклор — найкращий мовленнєвий матеріал, накопичений народом століттями. Потішки, приказки, скоромовки, вірші, пісеньки розвивають мовлення дітей та із задоволенням ними сприймаються.

Ліворукість — не відхилення, а індивідуальна особливість людини, і переучувати її не можна. Це може спричинити неврози і заїкуватість.

Дрібна моторика — так, як правило, називають рухи кистей і пальців рук.

Що краще розвинені пальчики, то краще розвинене мовлення. Тому прагніть розвивати м'язи руки дитини. Нехай спочатку це буде масаж пальчиків, такі ігри як «Сорока, ворона», потім ігри з дрібними предметами під вашим контролем: шнурування, ліплення, застібання гудзиків тощо.

Не можна займатися з дитиною, якщо вона схвильована або хвора, або якщо у вас поганий настрій. Тільки позитивні емоції забезпечують високу ефективність заняття.

Норми звковимови

- 3—4 роки — [с], [сь], [з], [зь], [ц] уже мають правильно вимовлятися;
- 4—5 років — [ш], [ж], [ч], [щ], [г], [к], [х];
- 5—6 років — [ль], [к], [і], [р], [рь].

Загальне недорозвинення мови (ЗНМ) часто зустрічається в тих дітей, які заговорили пізно:

- слова — після 2 років;
- фрази — після 3.

Можна говорити про ЗНМ, коли в дитини недорозвинені всі компоненти мовлення:

- порушена звуковимова;
- обмежений словниковий запас;
- погано розвинений фонематичний слух;
- порушений граматичний лад мови.

**Тільки комплексний вплив фахівців
(логопед, лікар, вихователі, батьки)
допоможе якісно поліпшити або вип-
равити складні мовленнєві порушен-
ня. Розумовий розвиток
невіддільний від
мовленнєвого, тому, займаючись із
дитиною,
дорослий має розвивати в неї
всі психічні процеси:**

- мислення;**
- уяву;**
- пам'ять;**
- сприйняття.**

